

ES KOHĒZIJAS POLITIKA 2014.–2020. GADAM

Ieguldījumu novirzīšana galvenajām izaugsmes prioritātēm

Jaunā kohēzijas politika nozīmē, ka reģioniem un dalībvalstīm jānovirza ES ieguldījumi četrām galvenajām ekonomiskās izaugsmes un darbvietu radīšanas jomām.

- Pētniecība un inovācijas
- Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT)
- Mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) konkurētspējas uzlabošana
- Atbalsts pārejai uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni

Prioritāte: atbalsts pārejai uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni visās nozarēs

Kādēļ ieguldīt pārejā uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni?

Īstenojot ES mērķus klimata un enerģētikas jomā, tiek samazināta mūsu energoatkarība

- Mērķi, kas jāsasniedz līdz 2020. gadam:
 - samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju apjomu par 20%;
 - palielināt energoefektivitāti par 20%; un
 - iegūt vismaz 20% no patērētās enerģijas no atjaunojamiem energoresursiem.
- Mērķi, kas jāsasniedz līdz 2050. gadam:
 - mērķi, kas jāsasniedz līdz 2050. gadam.

Sasniedzot šos mērķus, tiks nodrošinātas jaunas ekonomiskās attīstības iespējas, paplašinot uzņēmējdarbības un pētniecības darbības zemas oglekļa emisijas tehnoloģiju jomā un izveidojot jaunas, videi draudzīgas darbvietas.

Kā kohēzijas politika ir atbalstījusi pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni 2007.–2013. gadā?

Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) un Kohēzijas fonds ir ieguldījuši 18,5 miljardus eiro tādos ar zemām oglekļa dioksīda emisijām saistītos pasākumos kā atjaunojamie energoresursi, energoefektivitāte, videi draudzīgs pilsētas transports un veloceļiņi.

Kohēzijas politikas 2014.–2020. gadam ietvaros tiks paveikts vēl vairāk.

Minimāla daļa no ERAF piešķiruma katram reģionam tiks ieguldīta pasākumos, kas atbalsta pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni:

- 20% vairāk attīstītajos reģionos;
- 15% pārejas reģionos; un
- 12% mazāk attīstītajos reģionos.

Tādējādi 2014.–2020. gadā tiks nodrošināti minimāli ERAF ieguldījumi vismaz 23 miljardu eiro apmērā, vienlaicīgi atbalstot pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni arī ar turpmākiem Kohēzijas fonda ieguldījumiem. ERAF un Kohēzijas fonda ieguldījumi attieksies uz šādām jomām.

Atjaunojamo energoresursu izmantošanas palielināšana:

- Ieguldījumi no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas enerģijas ražošanā un sadalē.
- Atbalsts informētības veicināšanas projektiem un atjaunojamo energoresursu izmantošanas palielināšana gan valsts, gan privātajā sektorā.

Enerģijas patēriņa samazināšana:

- Attiecīgu projektu finansēšana, lai uzlabotu energoefektivitāti un nodrošinātu viedu energovadību sabiedriskās infrastruktūrās, tostarp sabiedriskās ēkās, mājokļu nozarē un rūpnieciskās ražošanas kontekstā, tādējādi veicinot konkurētspēju, jo īpaši MVU vidū.
- Transporta emisiju samazināšana, atbalstot jaunu tehnoloģiju izstrādi un veicinot ilgtspējīgu, multimodālu mobilitāti pilsētās, tostarp sabiedrisko transportu, braukšanu ar velosipēdu un kājāmiešanu.

Viedu energosistēmu sekmēšana:

- Ieguldījumi elektrosadales viedtīklos, lai nodrošinātu labāku energoefektivitāti.
- Lielāku atjaunojamo energoresursu apjomu integrēšana.

Integrētas politikas izstrādes un īstenošanas pieejas sekmēšana:

- Tādu integrētu zemu oglekļa dioksīda emisiju stratēģiju izstrāde, jo īpaši pilsētu rajoniem, kuras var ietvert ielu apgaismojumu, ilgtspējīgu multimodālu mobilitāti pilsētās un elektroapgādes viedtīklus.
- Pētniecības un inovāciju veicināšana zemas oglekļa emisijas tehnoloģiju jomā.

Eiropas Sociālais fonds arī atbalstīs pasākumus, lai nostiprinātu izglītības un apmācības sistēmas, kas ir nepieciešamas darbaspēka prasmju un kvalifikācijas pielāgošanai darbam ar enerģētiku un vidi saistītās nozarēs.

Jauna stratēģiska pieeja

- Kohēzijas politikas līdzekļi ir būtisks rīks, lai sasniegtu stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus, tostarp atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes jomas pamatmērķus. Dalībvalstīm jāizstrādā Valsts rīcības plāns atjaunojamo energoresursu jomā (*National Renewable Energy Action Plan – NREAP*), iekļaujot prioritātes atjaunojamo energoresursu īpatsvara palielināšanai, un Valsts rīcības plāns energoefektivitātes jomā (*National Energy Efficiency Action Plan – NEEAP*), iekļaujot prioritātes energoefektivitātes uzlabošanai, kuri veido būtisku stratēģisku bāzi ieguldījumiem.
- Jaunā Energoefektivitātes direktīva nodrošina turpmāku stratēģisko plānošanu. Tā nosaka, ka dalībvalstīm līdz 2014. gada aprīlim jāizveido ilgtermiņa stratēģija ieguldījumiem valsts ēku fonda atjaunošanā, tostarp jānosaka politikas un pasākumi rentablas pilnīgās renovācijas veicināšanai. Šīs stratēģijas kalpos kā pamats patiesi efektīviem kohēzijas politikas ieguldījumiem.
- Attiecībā uz pētniecību un inovācijām zemas oglekļa emisijas tehnoloģiju jomā dalībvalstis un reģioni tiek mudināti pēc iespējas efektīvāk izmantot zināšanas, kas gūtas ES Energotehnoloģiju stratēģiskā (*Strategic Energy Technology – SET*) plāna ietvaros, lai paātrinātu rentablu zemas oglekļa emisijas tehnoloģiju izstrādi un ieviešanu.